

ชื่อพื้นเมือง

ไม้พุ่มหรือไม้ต้นเล็กขนาดกลาง ไม้ผลัดใบ สูงได้ถึง 20 ม. ไม่มีหนาม เปลือก สีน้ำตาล บาง เรียบหรือแตกเป็นรอยตื้น เปลือก ในสีครีมถึงชมพูอ่อน ใบ กว้าง 3-7 ซม. ยาว 8-18 ซม. เดี่ยว (มีใบเดี่ยว) ออกตรงข้าม รูปรีถึงขอบขนานแกมรีหรือไข่กลับ ปลายเรียวแหลมหรือแหลมทู่ โคนรูปลิ้น พบน้อยโคนกลม ขอบเรียบ เนื้อคล้ายหนังบาง เกลี้ยงทั้งสองด้าน สีเขียวแกมเป็นมันด้านบน มีต่อมโปร่งใสด้านบน เส้นใบ 9-14(18) คู่ เป็นวงและเชื่อมกันใกล้ขอบบนเล็กน้อยด้านบน เส้นใบย่อยเห็นชัด ก้านใบยาว 1.2-4 ซม. พองทั้งสองด้าน ไม่เป็นปีก ดอก ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1-1.3 ซม. สีเขียวอ่อนหรือเขียวอมเหลือง สมบูรณ์เพศ ออกเป็นช่อกระจุกแยกแขนงยาว 5-15(25) ซม. ก้านช่อดอกชัด ยาวได้ถึง 7 ซม. ที่งามใบ ดอกน้อยถึงจำนวนมาก ดอกออกเป็น 3 ดอก ดอกกลางบานก่อน ก้านดอกยาว 0.5-1.2 ซม. กลีบเลี้ยง 4 กลีบ แยกกันยาว 4-12 มม. คล้ายแถบหนังหรือสามเหลี่ยมแคบ ปลายแหลมทางออกหรือโค้งกลับ ไม่ซ้อนกัน เกสรเพศผู้มี 8 อัน ไม่เท่ากัน ก้านชูอับเรณูเล็ก ปลายเรียวแหลม อันที่อยู่ตรงกลางกับกลีบเลี้ยงยาวกว่าอันอื่นๆ เล็กน้อย อับเรณูคล้ายปุ่มสั้นกว่าก้านชูอับเรณูมาก รังไข่ขนาดประมาณ 2 มม. เห็นชัดสีเหลือง แคบเรียวไปเป็นก้านเกสรเพศเมีย ยอดเกสรเพศเมียเล็ก ผล ขนาด 1-1.7 ซม. กลมหรือรีกว้าง ปลายกลมหรือแหลมสั้น (ผลแห้งกึ่งเป็น 4 มุม) มักเป็นร่อง 4 หรือ 8 ร่องใกล้ปลายมีจุดต่อม สีเขียวอ่อน สุกสีครีมหรือเหลืองอ่อน มีขนถึงค่อนข้างเกลี้ยง แก่ไม่แตก ภายในมีเนื้อบาง ไม่มีผนังด้านใน ผนังผลชั้นในใหญ่แข็ง ภายในมี 3-5 เมล็ด พบมาเป็นแ่งๆ ในป่าดิบที่ต่ำ หรือป่ากึ่งผลัดใบ โดยเฉพาะใกล้ชายฝั่ง ในภาคใต้น่าจะมี 2 พอร์ม ดอกมีขนที่กลีบดอก โคนก้านชูอับเรณูและรังไข่ กับทุกส่วนของดอกค่อนข้างเกลี้ยง ยกเว้นที่ปลายรังไข่

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, โฮมอน ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z)-กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า

ภาพประกอบ : <http://tropical.ferns.info/image.php?id=Acronychia+pedunculata>

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

